

Iskaja vsak
četrtlet. —
Cena en je
K 10 — za
leto. — (Za
nemilje K
12 —, za
Ameriko in druge tuje države K 14 —.)
— Posamezne številke se prodajajo po
30 vinarjev.

DOMOLJUB

Spil in do-
pisi se pošil-
jajo: Ured-
ništvo „Do-
moljuba“,
Ljubljana, -
Kopitarjeva
ulica. — Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

**GLASILO JUGOSLOVANSKE
: : KMETSKÉ ZVEZE : :**

Socialna demokracija.

1. Namen socialne demokracije.

Socialna demokracija je politična stranka, ki hoče z javnim političnim delovanjem pripomoči delavskemu stanu do boljšega obstanka. V ta namen se socialna demokracija poslužuje razrednega boja; bojuje se predvsem proti kapitalizmu, pa tudi proti vsem drugim stanovom za pravice proletariata, to je, za pravice delavskih slojev, ki nimajo nič drugega kakor stroke in delo svojih rok. Ta boj vrši socialna demokracija javno, po časopisu, na shodih in v zbornicah. Namen socialne demokracije je, družbo, to je, naše gospodarstvo, javno in politično življenje, socializirati, to se pravi: vsa proizvodna sredstva in vse vire novih vrednot, vso industrijo in večko obrt vzeti privatnim lastnikom, zakonito in proti odškodnini, ter jih izročiti v last socialni državi, to se pravi, delavstvu samemu. Tovarne, rudokope, banke, veleposvestva in industrijska podjetja hoče socialna demokracija proti primerni denarni odškodnini vzeti dosedanjim zasebnim lastnikom in jih postaviti v službo skupnosti; lastnica takih podjetij naj bo država, upravlja naj jih posebni svet, obstoječ iz delavstva in uradništva, ki je pri dotičnem podjetju zaposleno, ter iz zastopnikov državne uprave. Delavec bi postal tako solastnik dotične tovarne, ne bi bil več samo plačan najemnik, ampak bi imel tudi del dobička, ki ga dotično podjetje (banka, železnica) nosi. Tako bi se denar ne stekal samo v žepih podjetnikov-kapitalistov, ampak bi se socializiral, šel bi med široke delavske mase. Njihov končni namen, katerega tudi ne skrivajo, je, da odstranijo vsako zasebno last, tudi kmetovo.

Da to dosežejo, hočejo socialni demokratje, s pomočjo svojega časopisa in vsilno agitacijo, dobiti politično premoč v svoje roke in s tem oblast v državi. Če se jim to posreči, svoje namene lahko izvrše.

Vabljev je ta socialno-demokratski program, zlasti za trpeče delavske sloje, vabljev za malega obrtnika, za tovarniškega in kmetijskega delavca. Ima tudi nekaj opravičenih zahtev v sebi. Kateri krščanski človek ne odobrava boja proti kapitalizmu? Pravičnost naravnost zahteva, da delavec veliko zasluži, da lahko brez posebnih težav živi sebe in družino. Toda način, kako hoče socialna demokracija te svoje opravičene zahteve izpeljati, je silno zmoten, tako zmoten, da bi, če bi ga izpeljali, izpodkopal temelje človeške družbe.

2. Zmote socialne demokracije.

Zmote socialne demokracije so trojne vrste: verske in cerkveno-politične, socialno-politične in gospodarske.

a) Verske in cerkveno-politične zmote.

Temeljna in najbolj usodna zmota je zmota o bistvu vere, je napačno pojmovanje vere. Vera socialne demokracije je materializem, to je vera, da ni osebnega Boga, da ni duše, da ni posmrtnosti. Socialnemu demokratu je vse samo material, to je: mrtva snov; človek je žival. Za človeka ima vrednost samo to, kar ima gospodarsko vrednost, orodje, blago, zemlja, denar. Vera v Boga je prevara. Vera je zasebna stvar, pravijo socialni demokratje; zato zahtevajo, naj se Cerkev loči od države, naj se smatrajo verske družbe kot zasebna društva. Zato zahtevajo tudi, da bodi šola svetna, brez verskega pouka. Zato se bojujejo proti Cerkvi in duhovščini. Na Ruskem so boljševiki, najradikalnejši socialisti, ki hočejo revolucijo in upor in nasilje zanesli po vsem svetu in tako uničiti imperializem in kapitalizem, odpravili so verouk iz šol, zapirajo cerkve in preganjajo duhovnike. Na Ogrskem so komunisti, takoj ko so pred nekaj dnevi prišli do vlade, odpravili iz šol verouk.

Kakšne strašne zmotel človek naj bi ne imel večnega cilja nad zvezdami! Naj bi imel samo ta namen, da se ubija in trudi nekaj let za to bedno življenje, potem pa naj pogine kakor žival! Ali ne govori naš razum drugače? Ali se ne upira v meni vse proti tej strašni misli? In verouk iz naših krščanskih šol? Tisti nauk naj vržemo iz šol, ki je za reveža, zapuščenega, ponižanega, zatiranega, največja tolažba? Tisto vero naj vržemo iz naših šol, ki sta nam jo prinesla slovanska blagovestnika Ciril in Metod, vero, ki nam je ohranila obstoj in narodnost, vero, za katero so umirali v turških bojih naši predniki? To bi bil pogin slovenskega naroda.

b) Socialno-politične zmote.

Prva socialno-politična zmota je zmota o izviru socialne oblasti. Kakor liberalizem, tako tudi socialna demokracija uči, da je ljudska volja vir vse oblasti in vsega prava. Odtod izvaja, da je popolna demokracija edino upravičen način vladanja in da je vsaka druga vladavina le organizacija nasilja in izkoriščanja. — Kako zmoten je ta nauk, nam jasno dokazujejo dogodki na Ruskem, Nemškem in Ogrskem, kjer je na mesto nasilnih vladarjev stopilo še hujše, neprimerno hujše nasilje boljše-

vikov, špartakistov in komunistov (tiranija mase).

Tudi zmotni nauk o popolni enakosti vseh je povzela socialna demokracija iz liberalizma. Socialna demokracija hoče odpraviti vse družabne razlike; zato tudi zahteva, da se odpravi zakon in uvede svobodna ljubezen. Zpet strašna zmota! Najprej ni res in ne bo nikoli res, da bi bili vsi enaki. Že z ozirom na premoženje in družabne razmere je to nemogoče. Kdor je bolj priden, bolj sposoben, bo vedno več imel in več veljal kakor tisti, ki je len in nič ne ve in nič ne zna. Je že tako na svetu, in hvala Bogu, da je tako. Še strašnejša je zmota o svobodni ljubezni. Vzemite zakonski zvezi zakramentalni, verski značaj in pokopali ste družinsko življenje in s tem državo in človeško družbo.

Zmotna in kvarna je dalje socialno-demokratska zahteva, da naj se proizvodna sredstva in sploh vse življenje popolnoma socializira. Ta zahteva daje v gospodarskem oziru vso oblast družbi, jemlje posamezniku pravico do zasebne lasti, ne upošteva posebnosti posameznika, omejuje njegovo svobodno voljo in samoodločbo, ki pristoji človeku do gotove meje po naravi sami. Ta zahteva pa pozablja tudi na tisto resnico, ki jo naše ljudstvo izraža z besedami: V španoviji pes crka.

c) Gospodarske zmote.

Zmota o zasebni lastninski pravici, češ, da je zasebna lastnina sploh krivična in vir vsega zla. Socialisti uče, da je vsak kapitalist in podjetnik v bistvu oderuh. Odtod zahteva razlastitve, ki je opravičena le, če je na eni strani veliko bogastva, na drugi pa toliko revščine, da ji ni mogoče drugače od pomoči. Socialni demokratje precenjujejo gospodarsko delo in prezirajo duševno, kakor da ni delavec, kdor ne dela z rokami.

Temeljna zmota njihova pa je tudi tukaj njihovo materialistično (brezversko) pojmovanje gospodarstva. Gospodarsko življenje — pravilo, — nima z vero nič opraviti. Mi pa jih vprašamo: Ali ne veljajo božje zapovedi: Ne kradi, ne goljufaj, ne odiraj, plačuj delavca pošteno — ali ne veljajo te zapovedi tudi v gospodarskem življenju? In dalje: Ali nimajo te zahteve, za katere se ravno socialni demokratje potegujejo, svojega najvišjega potrdila v krščanski veri? Ali ne segajo nauki krščanske vere v vse, prav vse pojave človeškega življenja, zasebnega in javnega? In ali ni vseh težav in neprilik v človeškem življenju kriv človek sam, če prezira in krši zapovedi in nauke krščanstva? Ali nimamo

avno v sedanji svetovni zmešnjavi strašnja dokaza, kam zabredejo narodi in človeštvo brez vere in brez Boga? Zakaj ne morejo skleniti v Parizu tako težko pričakovane mira? Ker ga delajo na podlagi zapitalističnega imperializma brez krščanske pravičnosti. Brez vere v Boga, brez vere v posmrtnost, brez vere v onstransko srečo, se ne da premestiti nasprotje med imperializmom in svobodo, med vlado in podložniki, med kapitalizmom in revščino.

Ker socialna demokracija zameša vero v Boga in v nesmrtno dušo, so njeni namiki zmotni in pogubni. Zato socialna demokracija naše ljudstvo odklanja in se sklepa stranke, ki je zapisala na svoj prapor krščanski socializem napram vsem slojem, ki obsega krščansko pravičnost in krščansko ljubezen. Samo krščanska pravičnost in ljubezen, samo krščanski socializem, more rešiti socialno vprašanje in vsa druga velika vprašanja, ki sedaj gibljejo svet.

Iz Kmetiskih Zvez.

Radovljica. Dne 23. marca je bil v tužajšnjem Ljudskem Domu ožji sestanek kmetovalcev iz okoliških občin. Poročal je v imenu Slov. Ljudske Stranke dr. Kulovec iz Ljubljane o potrebi organizacije kmetov v Kmetiskih Zvezah, ki se bodo osnovala po celi Jugoslaviji. Vse se združuje, delavec, obrtnik, uradnik, tudi kmet ne sme sam korakati, ako hoče kaj doseči, ampak le združen v močnih kmetiskih zvezah bo lahko uspešno stavil svoje zahteve pri državni upravi. Kmet ne zameta drugih stanov, vsi so potrebni, en stan je navezan na drugega, toda za svoj kmetiski stan zahteva največ državne obrambe, ker je kmet stebler države, ki vse vzdržuje. Iz tega stališča zameta socialne demokrate, ki oznanjajo stanovski boj in ki imajo v svojem načrtu poddržaviti vso zasebno posest in iz samostojnih kmetov napraviti državne najemanike. Naš kmet je pa tudi kristjan, zato hoče po svojih poslancih v državni politiki braniti krščanski zakon in krščansko šolo ter svobodo verskega prepričanja. Na sestanku se je razvnel živahen razgovor o potrebi ustanovitve gospodarske zadruga, ki bo prevzela nakup in prodajo kmetiskih pridelkov. Sprejete so bile resolucije za vpeljavo živinskih sejmov, za zamenjavo sedanjih žigosanih bankovcev z novim časnim državnim denarjem ter proti morebitni nameri vpeljati »poletni čas«. Sad zadevnega shoda je bila ustanovitev Kmetске Zveze za vse občine radovljiškega sodnega okraja razen Bohinja, ki je enako Zvezo že osnoval. Novi člani k Kmetiski Zvezi naj se priglašajo pri načelnikih krajevnih odborov Slov. Ljudske Stranke.

Z Vrhniko. Kmetiska Zveza za sodni okraj Vrhnika je imela polnoštevilno odborovo sejo ter je po daljši jako živahni debati sklenila, da se pošlje vodstvu V. L. S. v izpolnitev sledeče resolucije:

1. Za vse volitve naj se upeljejo štiri kurije, in sicer kmetiska, obrtniška, uradniška in delavska.

Vodstvo V. L. S. naj skliče vsak stan zase k posvetovanju ter naj deluje na to, da se sklene v državnem zboru zakon, da uredi volilne imenike tako, da vsak stan po svojem poklicu ločeno voli.

3. Za kmetске delavce naj se upelje pricilno starostno zavarovanje; za slučaj poškodbe ali bolezni pa naj ostanejo stari zakoni v veljavi. Za kmetске posestnike pa naj bo starostno zavarovanje prostovoljno.

4. Časopis »Domoljub« naj izhaja še pod sedanjim imenom. Odločilni vpliv nad njim naj imajo Kmetске Zveze.

5. Glede zavarovalnice za živino naj preskrbi vodstvo V. L. S. načrt ter naj ga razpošlje vsem Kmetiskim Zvezam, da ga prouče.

6. Kmetске Zveze za sodne okraje naj ostanejo; v posameznih občinah naj se pa ustanove pododbori.

7. Pravila Kmetiskih Zvez naj se nemudoma pošljejo v pretres vsem zvezam, da jih preučijo in šele potem naj se dajo vladi v potrdilo.

8. V. L. S. naj zahteva, da se takoj ustanovi Kmetiska zbornica za Slovenijo pod vplivom okrajnih Kmetiskih Zvez.

g Izvrševalni odbor Bohinjske Kmetiske Zveze je v svoji prvi seji, ki se je vršila 23. marca 1919 v Češnjici obravnaval med drugim sledeče: a) Sprejela se je resolucija, da komisija za agrarne operacije v Ljubljani še ostane in priporočala previdnost pri projektirani komasaciji zemljišč. b) Odposlala se je prošnja na poverjeništvu za kmetijstvo glede letošnje paše po erarnih gozdih in deželnemu predsedništvu glede inženirja, ki naj napravi načrt in proračun za elektriko za ves Bohinj. c) Priporočili sta se prošnji interesentov zadevajoči pot na Koprivnik in razdelitev nekega sveta v podobčini Češnjica. d) Okrajnemu glavarstvu se je odposlala želja za zopetno ureditev uradnih dni, in sicer enkrat na Boh. Bistrici, drugič v Srednji vasi. e) Pozvalo se je deželno vlado, da pravočasno preskrbi cepivo proti rdečici ter naroči živinozdravniku, da cepi vsaj koncem maja povsod v Bohinju, ne izključivši oddaljenega Koprivnika.

Uradniške plače.

(Dopis z dežele.)

Brali smo naznanilo, da se je ministrski svet pečal s predlogom o povišanju uradniških plač.

Razvrstiti se namerava uradništvo celo tako, kakor je razvrščeno sedaj — v enajst razredov in vsak razred ima poleg tega več razpredelkov. Plača v 10. razredu bi znašala z doklado vred od 3360 do 3960 dinarov, v 8. razredu od 5680 do 7689 dinarov. Torej približno toliko dinarov, kolikor sedaj kron. Ker znaša vladni kurz: 100 dinarov 250 kron, se torej morajo zgorajšnje vsote pomnožiti z dva in polkrat, če hočemo dobiti znesek v kronah. Potemtakem bi prišlo v 10. razredu kacic 8000 K, v razredu približno 15.000 K in v 7. razredu 17.500 K. Uradniki z vseučiliško izobrazbo morejo dospeti v 7. razred, urad-

niki s srednje-šolsko maturo v 8. in uradniki brez mature 9. razred.

Ta zadeva se tiče v prvi vrsti uradnikov samih, ki so med vojsko vsled draginje in nizke vrednosti denarja res veliko trpeči. Kdo ne bo zmožnim možem, ki delajo z glavo, privoščili primerne plačila, posebno sedaj, ko bodo vendar uradniki kri ljudske krvi? Kakor se je uradnikom godilo med vojsko, ni čuda, če se je marsikdo kesal; zakaj sem študiral, da sedaj celo črnega kruha stradam. A če se govori o zvišanju uradniških plač, zadenc to prav občutno vse državljanje, pred vsem davkoplačevalce in produktivne stanove.

V stari Avstriji smo tolikrat slišali pritožbo, da imamo preveč uradnikov in da uradništvo primeroma nikjer toliko ne stane kakor v Avstriji. Opazovalo se je lahko, če se je kje kak urad podražil, da je navadno bilo kmalu treba več uradniških moči kakor prej. Ne maramo, da bi se kaj takega moglo očitati Jugoslaviji.

Sedaj živimo v strašni gospodarski revoluciji. Nobena cena več ne drži, tako da že skoro ne vemo več, kaj je še pravično in kaj je oderuško. Zato si ves svet želi, da tudi v tem oziru pridemo do reda in mira, da bo vsaka stvar imela res toliko cene, kolikor je vredna in da bo vsak delavec služil, kolikor po svojem trudu in svoji izobrazbi zasluži. Treba bo iskati ključev izza predvojnega časa, da se zopet vpelje urejeno gospodarstvo. Sedaj odločuje samo umazan dobiček. Zato ni čuda, če smo slišali vzkljkniti revnega moža: »Če bo šlo tako naprej, mora revno ljudstvo vse doiti.«

V tem smislu mora zastaviti državna uprava. Če se zvišajo plače uradnikom, bo to zapustilo — kakor že mnogokrat — dolg rep za seboj. Potem se bodo oglasili zasebni uradniki, trgovski sotrudniki, trgovci, rokodelci po mestih in na deželi, posli, delavci itd., tudi mi moramo priti na vrsto.

Torej povišanja uradniških plač ne gre presojeti kot zadevo, tičočo se samo uradnikov, ampak kot zadevo, ki se tiče skupnega narodnega gospodarstva; zato se more in mora rešiti le s pravičnim uvaževanjem zahtev in potreb vseh delavcev, ki delajo z roko in z glavo.

Nedavno so bile razpisane službe orožnikov po 200 dinarov na mesec, to je 6000 kron na leto. Objavljene so bile pa tudi na novo urejene učiteljske plače; čez 32 let težkega dela v šoli ima učitelj pravico do 5000 K na leto. Vzemimo, da gre kak orožnik med Arnavte, in priznajmo mu, da zasluži 6000 K; a v rednih razmerah, oziraje se na delo in redno izobrazbo orožnikov — kdo bi mogel reči, da je njegovo delo več vredno kakor osivelega učitelja v šoli?

Zato kmetje hočemo, da naši poslanci zahtevajo, da se s stalnim povišanjem uradniških plač počaka, da se ustali veljava denarja.

Nadalje — uvidi vsakdo, četudi nima pet talentov v glavi, da gre tu za vse stanove, tudi za kmeta, kateremu pa nihče ne bo narekoval višjih dohodkov, če si sam ne bo pomagal.

Dohodninski davek.

(Piše kmetovalec iz ptujskega okraja.)

Manjim bremenom, katera tlačijo kakor mora kmetški stan, se je pridružil že nepovabljen gost: dohodninski davek, kateri pa se je posebno v veliki meri naložil kmetom nekaterih krajev ptujskega okraja, tako da dotičnih bremen skoraj ni mogoče nositi. Res je, da je to že izvrševala stara avstrijska vlada, toda od nove Deželne vlade bi toliko pričakovali, da smo kmetje vsaj toliko zaslužili, da bi vlada vse tiste neresnične podatke zavrgla ter zahtevala potom davčnih oblasti nove napovedbe osebne dohodnine ter bi se na podlagi teh novih napovedb naložil dohodninski davek, katerega bi tudi vsak rad palčal, ne pa tako, kakor se je sedaj storilo. Ali so potem to res dohodki, kakor trdi neki davčni upravitelj, na primer: če si kmet kupi za sebe in za družino obleko, ter plača za njo 3000 do 4000 K. Kajneda, gospodje, to so vse dohodki? Kakor je opaziti pri tej naložitvi dohodninskega davka, imajo pred vsem glavno besedo razni naši narodni nasprotniki. Nesrečni birokratizem, velika nesreča za vsako državo, torej spet dviga glavo, in treba se ga je previdno varovati, da nas spet ne dobi v svoje kremplje. Torej vlada, malo več pozornosti sedaj — ker sicer bo prepozno, ker si lahko vzame za zgled bivša Avstrija, katero je nemški birokratizem in imperializem pahnil v globok prepad.

Tedenske novice.

Jugoslavija.

j Regent Aleksander pride menda koncem prihodnjega meseca v Ljubljano.

j Kupčija o nas, pa brez nas. V Parizu sede štirje možakarji in se žogajo z narodi. Italijani sedaj zahtevajo zase celo — Beljak in Ziljsko dolino, Štirje možakarji bodo seveda zato.

j Naši poslanci za demokratski volivaj red. V narodnem predstavništvu je govoril član »Jugoslovanskega kluba« Stanko Banić in zahteval splošno, enako, tajno in proporcionalno volivno pravico. Zahteval je tudi, da se kmetijska preosnova čim preje izvrši.

j Radič pod ključem. Znani vodja hrvatske veljačke stranke, kateri najbolj ruje zoper edinstveno državo in po katerega vzorcu hočejo naši kmetški liberalci ustvariti novo kmetško stranko, so v Zagrebu zaprli, ker je menda v zvezi z Italijani in Mažari.

j Socialni demokratje v opoziciji. Socialni demokrati zastopniki v ministrstvu in pokrajinskih vladah so izstopili od svojih mest in prestopajo v opozicijo napram vladi.

j 6 milijard kron bankovcev je bilo žigosanih v Jugoslaviji.

j 2 vagona masti so hoteli utihotapiti nemški železničarji v Nemško Avstrijo. V Mariboru so mast zaplenili in jo dali na razpolago mestni aprovizaciji.

j Naših ujetnikov v Trstu je 3000. Njihovo stanje je brezupno.

j 105 letna žena. V selu Goliješnici pri Zepču v Bosni je 14. t. m. umrla 105 letna starica Dragišević.

Domače novice.

d Shod S. L. S. v Šmartinu. (Spodnji Tuhinj). Dne 23. marca po jutranjem cerkvenem opravilu se je vršil v Šmartinu zelo dobro obiskan shod. G. dr. Mohorič je v prav poljudnem govoru razložil političen položaj; pojasnil vrednost našega papirnatega denarja in vojnih posojil. Pripočel je zbranim možem, naj se organizirajo v Kmetško Zvezo, ker le dobro organizirani bodo dosegli, česar je potreba za procvit kmetškega stanu. Ko se je izvolil krajevni odbor S. L. S. — 12 mož — se je zaključil lepo uspeli shod, ki je jasno pokazal, da je šmartinsko ljudstvo, s prav neznatnimi izjemami, trdno in neomajno v taboru S. L. S. Enako prav dobro obiskani shod se je vršil isti dan po službi božji ob 11. uri v Zg. Tuhinju.

d V št. Vidu pri Zatičini se je vršil na praznik Marijinega Oznanenja veličasten shod S. L. S. Zborovanje je vodil učitelj Lovro Jevnikar, ki je v pozdravnem govoru pohvalil strankarsko zavednost naših Dolenjcev in pozival, da se do zadnjega moža združijo v ustanovljeni Kmetški zvezi. Na shod je prihitelo nad 600 vrlih mož in žena. O političnem položaju, o gospodarskem programu naše ljudske stranke in o stanovski organizaciji je poročal dr. Ivan Stanovnik. Shod je z živahnim pritrjevanjem sprejel resolucije, ki so bile sprejete teden poprej na shodu v Vel. Gabru. — Na shod je prišlo tudi nekaj pristašev J. D. S., ali liberalne stranke, ki so hoteli naš shod motiti. Ta nakana se jim ni posrečila. Videlo pa je vsaj ljudstvo, kateri so tisti, ki spadajo v nasprotno stranko. Vsi smo prepričanja, da je bil zadnji čas, da smo ustanovili Kmetško zvezo, h kateri vsi pristopimo, da se bomo lahko tako združeni sami po svojih zastopnikih potegnili za svoje koristi.

d Shod S. L. S. v Trziču je bil v nedeljo 23. marca ob veliki udeležbi v »Našem Domu«. Na shodu, ki mu je predsedoval g. tov. Gregorec sta poročala dr. Stanovnik o političnem položaju in g. Podlesnik o organizaciji. Sprejetih je bilo več jako koristnih predlogov za trg in okolico. Sklenilo se je prositi vlado za ustanovitev meščanske in gospodinske šole, starostno in nezgodno zavarovanje za delavstvo, večjo skrb za aprovizacijo, zastopstvo krščanskega ljudstva in učiteljstva v višem šolskem svetu. Ob enem se je protestiralo proti laški zasledbi naših krajev in pozvalo vlado, naj si prizadeva dobiti čim preje naše ujetnike z Laškega. Shod je bil lep in koristen, brez vsakega zabavljanja, kakršno je v navadi pri vseh socialnodemokratskih shodih.

d Veličasten shod S. L. S. se je vršil 23. marca v Kočevju. Govoril je poslanec Škulj in nato se je izvolil krajevni odbor. Tako si je postavila močna Ljudska stranka tudi v Kočevju trdno postojanko.

d To so pa res »neodvisni«. Liberalce je sram svojega imena in tudi dobro vedo, da na kmetih prav nič ne opravijo, ako pridejo s pravo barvo na dan. Zato pa lovijo

kmete s tem, da jim ustanavljajo »neodvisno« kmetško stranko in volijo v to zvezo kmete vseh strank. Če pa pogledamo voditelje te »neodvisne« kmetške stranke, vidimo da so pristni liberalci. V dokaz temu bodi pribito, da so bili nedavno voditelji »neodvisne« kmetške zveze v Ljubljani pri voditeljih J. D. S. (liberalne) stranke in zahtevali od njih, da jim že sedaj zagotovijo za prihodnje volitve nekaj mandatov. Seveda to ni bilo vseh liberalnim doktorjem, da bi tudi kmet, četudi »neodvisen«, sedel v njihovi družbi, odkloniti si pa tudi niso upali takoj. Zato so izvolili štiri doktorje J. D. S. kot odsek, ki naj proučuje, ali bi kazalo dati tudi kmetom kako zastopstvo pri prihodnjih volitvah. Kmetje, ali se vam še zdaj ne odpirajo oči, da liberalci in kmet nista za eno družbo in da so »neodvisni«, dokler agitirajo in vpijejo po shodih, drugače pa so privesek liberalnih dohtarjev. Za zavedne kmete je mesto edinole v Kmetških Zvezah, ki jih ustanavlja naša Ljudska Stranka.

d Nepoštenost. Vlada je imenovala nadzornika, oziroma upravitelja za vse Auerspegove gozde g. Ourada, ki se naseli v ta namen v Soteski. V posameznih krajih pa bodo poleg tega imenovani še poslovodji, ki bodo upravljali knezove gozde. Preden je še vlada to uradno naznanila, so liberalni zastopniki pri vladi potom tajništva JDS poslali na ribniške okrajne organizacije oklic, da je vse to storila liberalna stranka in da naj krajevne organizacije JDS naznanijo ljudem, kam naj se obračajo glede knezovih gozdov. Vprašamo deželno vlado, če veljajo vladne odredbe samo za liberalce in da se bo zopet delalo po starem Tavčarjevem receptu: Liberalcem groš, klerikalcem knof, in če so liberalne krajevne organizacije izvršilni organi deželne vlade? Na vsak način pa mi ne razumemo koalicije strank tako, da bi liberalci čisto neliberalno hodili po naših pristaših. Vrgli smo stari režim v lastni stranki, ker se je pregrešil zoper pravičnost, in z isto močjo bomo odstranili vsak poskus liberalnih krivic. Gospodje, sami ste začeli boj, če se ga ubraniti ne moremo, sprejemamo. Radi verjamemo g. podpredsedniku deželne vlade dr. Žerjavu, kd sedaj izjavlja, da je on tu postal popolnoma nepristransko, ali da liberalna stranka zlorablja vladne odredbe v svoje strankarske koristi, tega ne bomo prenašali.

d To je svoboda. Da so socialni demokratje silno svobodoljubni ljudje, to vsi vemo. Saj hočejo po vseh tovarnah pometati naše delavce na cesto, če nečejo trobiti v njihov rog. To je takozvana »svoboda vestie«, kakor jo umevajo socialni demokratje. »Tako misli, kakor jaz, ali pa na cesti pogini.« Boljševiki na Ogrskem, to najbolj skrajno krilo socialne demokracije, so dali volivno pravico tudi največjim lumpom, med tistimi, ki je nimajo, so umobolni in duhovniki. Res zlati časi se nam obetajo, kadar prodrejo med naše mračno ljudstvo žarki soc.-demokratske svobode!

d Ne pobjočimo. Iz Laz pri Cirkniškem jezeru nam nekdo v brezimnem dopisu poroča, da nekatera ondotna dekleta uhajajo k Italijanom, da se z njimi skupaj fotografirajo. Ker dopis nima podpisa in ker

je nam zadeva ne zdi čisto verjetna, zato vopisa ne priobčimo.

»Orel«. Orlovska Zveza priredi od 1. do 12. aprila 1919 organizatorični in tehnični tečaj za svoje člane.

d Brezplačna zdravniška ordinacija za sbožne se vrši od 1. aprila t. l. dalje kakor pred vojno zopet samo na rešilni postaji v Mestnem domu vsak delavnik ob 10. uri dopoldne. Izkazati se je treba z sbožnim listom mestnega magistrata.

d Zopet nadležne legitimacije. Beltrajski uradni list javlja, da se mora vsako, ki potuje iz kraja svojega stanovanja, izkazati s potno izkaznico.

d Prepovedana pot! Potna dovoljenja v Nemško Avstrijo in Madžarsko se do preklica ne izdajajo zavoljo nereda, ki se javlja v ondotnih državah.

d Za oslepele naše vojake je daroval g. Fr. Kramar, gostilničar na Glincah, 400 kron. Velikodušni dar je omenjeni naklonil slepcem ob priliki svoje poroke, mesto da bi bil plačal takozvano »kmetško šrangos«. Prav lepa misel! Ženini posnemajte!

d Umril je 30. marca v Ljubljani veleposestnik Anton Kobi z Brega pri Borovnici, bivši deželni poslanec. Ranjki je bil globoko veren mož, dober oče, izvrsten gospodar in vnet pristav SLS. Pokoj njegovi blagi duši!

d Umrila je posestnica-vdova Marija Jerman stara 40 let, mati deveterih otrok. Ob španski hripi ji je umrl mož in dva otroka. Spreved je pričal, kako čuti vsa okolica z nesrečnimi otroci. Skrbni materi in vrli gospodinjji bodi najblažji spomin.

d Umril je na Lepi njivi pri Mozirju mnogoletni naročnik Domoljuba Matevž Vrabčič v 74. letu starosti, N. v m. p.

d Tatvina. V noči od 25. do 26. marca, na praznik, je bila ukradena Lesjaku Ant. iz Glogovice, pošta št. Vid pri Zatičini, kobila s kočijo in komatom. Kočija je mala, rumena, z belo platneno streho. Kobila je prama, z belo liso na čelu, stara 8 let. Komat je bil velik, kmečki. Če ve kdo kaj o tej tatvini, naj naznani omenjenemu. Kdor bi zamogel povedati, kje se kočija s kobilo nahaja, dobi 1000 kron nagrade.

Drugod po svetu.

p Lažniva novica. Mirovna pogodba bo sklenjena do Velike noči, tako pravijo v Parizu.

p Železničarji stavkajo na južni železnici od Špilja do Dunaja. Višje plače...

p Bivši cesar Karel se je z vso svojo rodbino preselil v Švico. Pred dobrimi 600 leti je izšla iz Švice habsburška rodovina in danes se vrača...

p V Italiji vedno bolj vre. Italijanska socialna demokracija je izstopila iz mednarodne zveze soc. demokratov in se nagnila na stran revolucije. Po celi Italiji se je začelo zato živahno gibanje, ki podžiga revolucionarne elemente. Italija zato neče poslati vojakov, katerih potrebuje doma, na Ogrsko; prosila je tudi Angleže, da pošlje v Italijo svoje vojake.

p »Gradove zidajo v oblake.« Na Ogrskem vladajo boljševiki. In ljudski komisar je govoril: »Obetamo, da bo vsak, ki hoče delati, zaslužil pod našo vlado svoj vsak-

danji kruh. Svobodna in srečna bodočnost čaka proletariata.« No, na Ruskem, kjer tudi vladajo boljševiki, se je izkazalo ravno nasprotno.

p Med Ogrsko in entento je vojska. Ententa je na Reki že izkrcala mnogo tisoč vojakov, ki se vozijo na Ogrsko.

p Proti veronauku v šolah. Boljševiška vlada na Ogrskem je odpravila veronauk iz šol. Otroci naj se uče spoznavati današnje družabne razmere No, to bo lepo spoznavanje!

p Boljševištvu objema že tudi Rumunijo.

p Za Lvov se Poljaki in Ukrajinci še zmerom pretepajo, pa ne z besedami, temveč s kanoni.

p Češki Nemci bodo pripadali Nemški Avstriji? Čehi so bili prepričani, da imajo češke Nemce že v žepu. Sedaj se je pa stvar nekoliko zasukala. Ententa bi na vsak način rada zabranila priklopitev Nemške Avstrije Nemčiji in zato ponuja prvi češke Nemce. Naj reče kdo kar hoče, nam se zdi to pravično. Morda so zato Čehi iskali pomoči pri Italijanih, morda je zato češka vlada odstopila.

Dopisi.

Smartin pri Kranju. V zadnjem času je bilo pri nas, pa tudi v sosednjih krajih iz cerkve pokradenih več oltarnih prtov. Na sumu je neka slaboumna ženska, ki te stvari pri ljudeh prodaja. Ljudstvo se pred nakupom takih stvari svari. — Dne 23. marca t. l. se je poročila gostilničarka Marija Lombar iz Gorenje Save z orožniškim podstražmojstrom Fr. Hraštnik. — V soboto, dne 23. marca t. l., je bilo v neki hiši v Strazišču v podstrešju najdeno mrtvo otroško truplo. Truplo je moralo že delj časa ležati. Zadeva se je naznanila oblasti. Brezvestna mati doslej še ni znana. Gotovo pa se bo morala radi zverinskega čina zagovarjati, če ne pred svetno oblastjo, pred Onim, karur nihče ne uide.

Ráteče na Gorenjskem, 29. sušca. Tukaj smo imeli v praznik Marijinega oznanjenja od treh popoldne šod Slovenske Ljudske Stranke. Zupnijska dvorana je bila natičeno polna in naši gospodarji so težko čakali, kaj jim bo povedal iz Ljubljane došli g. dr. Mohorič. Gospod govornik nas je poučil o raznih stvareh, ki jih moramo gospodarji vedeti. V gladko tekoči in vsem umevni besedi je govoril g. doktor skoro poldruge uro in nič se nismo naveličali ga poslušati. Hvala Vam, gospod doktor, v imenu vse občine za Vaša pjasnila. Dandanes nam je pouk in napredek še bolj potreben kakor poprej, da bomo zavedni in zvesti državljani Jugoslavije. Rátečanje! Take može poslušajte, ne pa krivih prerokov.

Iz Boh. Bistrice. Jugoslovanska socialna demokratska stranka je priredila v torek, 25. marca 1919, pri nas javen šod. Zborovalce, večinoma železničarje in delavce, precej iz Jesenic, je pozdravil tudi načelnik bohinske Kmetске zveze, kot sobojevalke proti kapitalizmu. Poudarjal je načelna nasprotstva med krščanskim kmetiskim ljudstvom in socialno demokracijo, ki onemogočajo zdržitev. Izjavil je, da bo Jugoslavija močna, ko dobita odločilno besedo pri zakonodaji jugoslovanski kmet in delavec. Govori socialistov so bili začetkoma stvarni, pozneje pa so nekateri sodrugi začeli operirati s »popi« in »žeganimi kanoni«, kar gotovo ni bilo v čast resnemu šodu resne stranke.

Smartno pri Litiji. Dne 16. t. m. je bil šod naše Slovenske Ljudske Stranke. V društveni dvorani polni mož, fantov in deklet, je na široko razlagal deželni poslanec Gale o delu naše stranke za kmeta. Zborovalci so tudi protestirali proti požrešnim Italijanom. — 25. t. m. je bil občen zbor Hrančnice in nošojince. Može in fantje, ki jih je bilo veliko,

se pokazali, kako cenijo onega, ki jo vodi. — Vsako sredo imamo v društvu gospodarska, politična in poučna predavanja. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop vsakemu prost in zastonj. — V nedeljo, 6. aprila, popoldne, bodo uprizarili predstavo »Mater Dolorosa«. Ta predstava je prav primerna za postni čas. Pridite jo mnogoštevilno pogledat.

Iz Mirne peči. Meseca februarja neko nedeljo popoldne po krščanskem nauku je imela jugoslovanska demokratska stranka (liberalna stranka) tu v Mirni peči v šoli javen šod. Na šodu sta govorila dva govornika, eden iz Ljubljane in neki koncipijent dr. Globočnika iz Novega mesta. Prvi govornik, ki je hotel poslušalcem obrazložiti, kako je nastala Jugoslavija, je začel preveč neprevide Srbe hvaliti in povzdigovati, druge slovanske narode pa zapostavljal, kar je med poslušalci izzvalo odločen protest in hrup, tako da je govornik moral kar umolkneti, ker drugače bi moral zborovalni prostor zapustiti. Drugi govornik, odvekotov koncipijent, je imel večjo srečo in je na pravo struno udaril. Govoril je o tem, kako bodo vsa veleposvestva razkosali in razdelili med manjše posestnike, kar je nekatero poslušalce posebno razveselilo, češ, to bo pa dobro za nas, bomo vsaj tudi sirotini prišli do gruntov. Pametni može pa pravijo, da taka delitev ne bo prinesla nobenega blagostanja. Dalje je pripovedoval, da bodo v Jugoslaviji bolniki dobivali zastonj zdravila in da bodo zdravniki zastonj hodili k bolnikom, in da bo onemogli delavec, posel, dobil na starost od države podporo itd. Govornik je take reči klobasal, da jih more samo on verjeti, pameten poslušalec pa ne. Če nam bo naša Jugoslavija take dobrote delila, potem jo mora samih dobrot konec biti. Saj vemo, da nobena država ne da ničesar zastonj, in če bomo take velike dobrote uživali od Jugoslavije, bomo pa po drugi strani morali take ogromne davke plačevati, da se bomo za ušesi praskali. Ta liberalni šod je dosegel ravno nasproten uspeh. — Dne 23. t. m. je v gostilni pri Krevselnu na Vrhpčeh nastal nekak verski boj med pivskimi bratci; šlo je za važno versko resnico, ali je Bog ali ga ni. Kdo neki bi pričakoval, da so bogotataci zašli celo na delo! Neki domači nesestnik je ves ogorčen nastopil nasproti tem nesramnežem, ki pravijo, da ni Boga. Najbolj se je, žal, širekovstil tukašaji nadiučitelj; ali je to kak vzgojitelj mladine, ali morejo stariši z mirno vestjo pošiljati svoje otroke takemu učiteljstvu v pouk, ki mora vedeti, da je treba otroke v ljudski šoli vzgajati v verskem duhu. Ta školski zakon, ki je bil v veljavi v stari Avstriji, veča tudi še v Jugoslaviji. Bog nas varuj takih brezverskih vzgojiteljev v naši svobodni Jugoslaviji!

Gospodarski del.

Gospodarski in tržni pregled.

Kmetске delavnice.

Na kmetih je delo zelo težko postalo, ker manjka orodja. Vozovi so se med vojsko večinoma izrabili in potrli, na tisoče jih je vzelo vojaštvo. Kolarji so bili večinoma vpoklicani, kakor tudi kovači in sedlarji. Usnje je bilo drago ali ga še dobiti niso mogli. Zdaj nimajo mnogi dobri gospodarji niti enega dobrega voza. Domači delavci niso kos obilnim naročilom; manjka jim tudi suhega lesa. Dober voz stane 1500 do 2000 K, več kakor je poprej stala najboljša kočija. — Marsikak gospodar bi si rad popravil hlev in svinjake. Kamen, apno in delavci bi se nazadnje še dobili, toda kdo mu napravi mizarska in kovaška dela? Za vsako najmanjšo reč se toliko računa in zahteva zraven še živeža, da so mnogi nad vsem obupali in opustili vse poprave ali naprave, dokler se razmere ne spremen-

aajo. — Vsled tega bo pa gospodarstvo zelo občutno prizadeto, premalo bomo pridelali in premalo bo blaga za zamenjavo z drugimi državami. Tudi vprašanje se mora povoljno rešiti. Toda kako?

Morebiti je kdo videl med vojsko vojaško delavnico za tren (Trainwerkstätte), kakor je bila v Šiški. Tam so imeli stroje, imeli vsakovrsten vlečan in posušen les, železo, usnje, kovačnice, sedlarje, mizarje. Vse delo se je v kratkem izvršilo, na tisoče voz se je napravilo in popravilo.

Menimo, da naši rokodelci pri najboljši volji ne bodo mogli zadosti naglo napraviti in popraviti, kar rabi naš kmet. Premalo jih je, strojev nimajo.

Prav lahko bi vlada osnovala tem trenskim delavnicam podobne tovarne. Najboljše bi bilo ob kaki vodi, da bi se delalo z vodno močjo, ker premog je predrag. Tam bi se osnovala mizarnice. Narejali bi okna in vrata le v določenih velikostih, katere se najbolj rabijo. Ker se bi s strojem delalo, bi bili izdelki primerno poceni. Država zdaj dobi v lastnih gozdih lesa, kolikor hoče. En delavec napravi pri stroju dvakrat več, kakor z rokami.

Vozov bi lahko v kratkem na tisoče napravili. Ko bomo imeli doma zadosti vozov, se bo lahko v Srbijo vse ostalo prodalo. Le prvi bo zadel terno.

Izdelovali bi tudi komate, ki jih zdaj skoro ni mogoče dobiti. Kmet bi sporočil velikost, v 14 dneh bi bil komad napravljen.

Za povzdigo gospodarstva je posebno razno, da se vsa gnojnica porabi. Še danes se je zgubi nad 90 odstotkov v Sloveniji. Zato pa mora biti gnojnični sod. Napravi se lahko čisto preprost sod iz smrekovega lesa, le spodnje dno naj bi bilo hrastovo. Pipa se bi morala kovati. Sedanje tovarniške so prav malo vredne. Tovarna bi take vode v veliki množini po ceni izdelovala.

Taka tovarna bi se osnovala z malim trudom in vendar bi bil dobiček trajen, pomen za gospodarstvo pa resnično znaten. Prav lahko bi se lotilo tudi plugov in drugih gospodarskih strojev. Denar bi ostal doma, naši kmetje bi pa po ceni dobili, kar potrebujejo in to bi bilo dobro. Imeli bi domačo delavnico za preproste kmetove potrebe.

Semena.

Že pred vojsko smo dali nekaj stotisoč kron vsako leto za tuja semena. Včasih so bila ta semena dobra, pogosto tudi slaba. Zdaj se semena iz tujega prav težko dobijo. Mi imamo dobro zemljo in navadno obilo moče, čemu pa dajemo denar tujcem? Naše gospodinje so za vrtnarstvo bolj nadarjene kakor vse one, od koder semena pridejo. Vsa semena bi z malim trudom lahko pridelovali doma. Po nekaterih krajih so že pričeli. Čebulček, korenje, solata in vse druge zelenjave se v veliki meri doma pridelujejo. S travami in peso smo pa komaj poskusili. »S travami« poreče kdo? Gotovo, pogledjte nekatere travnike, niti toliko ne zraste, da bi bilo vredno kositi. Posej jih z mešanico trav, z visokimi in nizkimi travami, da se svet bolje izrabi, pognoji dobro z umetnimi gnojili in napelji gori gnojnice. Pridelal boš trikrat toliko, kakor sedaj.

Zaradi pese so mislile gospodinje, da se pri nas ne izplača. Nekateri poskusi so prav dobro pokazali. Domači pridelek ni bil prav nič slabši, kakor najboljši nemški. Nekdaj smo dobili 1 kg pesnega semena za 1 K 20 v, najdražje smo plačali po 2 K. Letos je po 24 K. Če bodo Nemci ali Čehi videli, da smo od njih odvisni in jo moramo vzeti, jo nam bodo še bolj podražili. Torej sadimo jo rajši doma. Kako pa? Ravno tako, kakor peso, korenje ali repo. To zna vsaka gospodinja. Vzemi le bolj slabe gomolje, ne najlepših. Prav isto velja za vsa druga semena.

Le za repo mislimo, da so jo veliko preveč pustili. Lani je še šlo zaradi Goriške. Za letos ni skoro upanja, da bi se repno seme v taki množini dobro prodalo.

Konoplje.

Od tujih narodov in krajev se moramo vedno učiti. V Kanadi so lansko leto za več tisoč ha pomnožili svet za lan. Na Japonskem so imeli pred 3 leti le 11.000 ha za lan, lani 36.000. Torej pričakujejo drugod, da bo predivo še vedno drago. To je za nas opomin, da poskusimo kolikor mogoče doma prediva pridelati. Za lan je seveda zdaj prepozno. Mogoče je pa še precej konopelj nasejati, ki so povsod znane. Konoplnina je prav izvrstna za vrvi in razne tkanine. Seme daje dobro olje, tropine so pa izvrstna krma za molzne krave ali prešiče.

Tržno poročilo.

Negotovost s cenami manufakture je začela tudi Angležem delati skrbi. Tam imajo največ predilnic na celem svetu. Ker povsod pričakujejo, da bodo šle cene precej nazaj, se tovarnarji bojijo napravljati velike zaloge. Če cene naglo padejo, bi veliko izgubili. Lani so imeli v tem času veliko več delavcev v predilnicah zaposlenih.

Kakor smo že poročali, imajo Lahi prav obilo manufakture in cvirna. Zdaj se bi radi po visokih cenah blaga znebili, predno bo vojske konec. Vsak dan slišimo, kako se blago utihotaplja čez mejo. Laški vojaki zatisnejo pri tem najbrž obe očesi. — Isto delajo na Tirolskem. Tam so posebno veliko cvirna na skrivaj spravili v Nemške Tirole. Nemška vlada je poskušala to kupčijo s strogostjo preprečiti. Ko je videla, da nič ne opravi, je dovolila kupčijo s sukancem. — Že macedonski kralj Filip je rekel 300 let pred Kristusom, da ni tako visokega zidu, da bi z zlatom obložen osel čezenj ne prišel.

Ko se je zvedelo, da pride k nam 200 prešičev iz Hrvaške, so skušali nekateri mešarji precej pritisniti na cene pri prešičih. »Zdaj bo mesti dosti. Ne plačamo.« Kmetje so pa dejali: »Pa pustite.« Kmalu so zopet prišli in po starem plačali. Masti manjka. — Na Dunaju zelo primanjkuje mesa. Očveje meso se prodaja po 24 do 26 K, v Budimpešti pa po 23 K 1 kg.

Gospodarska obvestila.

g »Kmetске zveze« opozarjamo na prvi odsavek današnjega »Gospodarskega in tržnega pregleda«. Naj predložijo vladi svoje želje v tem smislu in kmetom bi bilo silno veliko pomagano, ker bi prišli hitro in primeroma poceni do potrebnega

orodja. V vsakem seznamu, ki ga periodično objavlja državna posredovalnica za delo, beremo, da iščejo med drugimi deli tudi mizarji, kolarji, kovači itd. Vlada bi torej lahko dobila potrebnih delavcev in bi s tem tri muhe oberem ubila: ne bi ji bilo treba plačevati brezposelne podpore, sama bi nekaj dobička napravila in kmetom bi pomagala. Obrtnikom na deželi bi pa tudi nič ne škodovala, temveč samo razbremenila. Seveda bi morali biti v teh delavnicah dobri in veseli nadzorniki, da bi delavci zares delali.

g Načelnikom kmetijskega oddelka pri deželni vladi je imenovan g. prelat Andrej Kalan.

g Cepilni tečaj za vinogradnike. V soboto, dne 5. aprila 1919 ob 9. uri dopoldne priredi vinarski nadzornik B. Skalický pri državni trtnici v Novem mestu praktičen tečaj za cepljenje in siljenje ameriških trt, ki je največjega pomena za obnovo naših vinogradov. Žeteli je obilne udeležbe od strani vinogradnikov.

g Amnestija glede prisvojenega demobilizacijskega blaga. V rokah ljudstva se nahajajo še velike množice demobilizacijskega blaga, ki so si ga prilastili ob času preobrata. Ponovno je bilo že razglašeno, da je ves ta material lasti države in da se ga mora priglasiti v obračun. Vse gospodarstvo z demobilizacijskim blagom je prevzela sedaj Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, katere je sklenila, da se podeli vsem hranilcem demobilizacijskega blaga spregled vseh posledic in kazenskega zasledovanja vsem onim, ki priglasijo najkasneje do 15. aprila množino in kakovost blaga, ki so si ga prilastili, na naslov imenovane komisije v Ljubljani, Sedna ulica 1, ali pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Takim priglašencem se bo na ujih prošnja prilastitveno blago po primerni oceni in plačilu eventualno tudi prepustilo v last. Po preteku navedenega roka se bo postopalo proti vsem imejteljem kateregakoli samolastno prisvojenega demobilizacijskega blaga kazensko radi prestopka proti državnemu imetju.

g Nagrada za doprinos demobilizacijskega blaga. Kljub ponovnim opominom še do danes mnogo imejteljev samolastno prilastitvenega demobilizacijskega blaga ni priglasilo, čeprav se dobe priče o nepravilni prilastitvi. Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo razpisuje nagrado onim, ki s svojim sodelovanjem pripomorejo, da se dobi nazaj blago iz stvarne demobilizacije, ki je bilo nepravilno prilastitveno. Nagrade bo izplačevala Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v višini 10% doprineštvene vrednosti. Tej komisiji naj se sporočajo vse prijave, kje in pri komu naj se išče prilastitveno blago.

g Delitev veleposestva. Pretekli teden se je vršil v Zagrebu shod veleposestnikov, srednjih in tudi manjših kmetov, kjer so razmotrivali o agrarni reformi. Stavljeno je bil predlog, naj se takoj razdele največja posestva (1 milijon oralov), in sicer naj pride na enega ne več kot 10 oralov zemlje. Plačala bi se takoj v gotovini ena četrtinka, drugo pa bi se odplačevalo skozi 30 let. Manjši veleposestniki lahko sami prodajo svojo zemljo, pa ne več kot po

10 oralov enemu kupcu, tistemu pa, ki jo že ima, pa ne toliko, da bi imel nad deset oralov. — To pa je sau-o predlog!

g **Petrolej.** Belgrajska vlada je kupila v Ameriki 18 milijonov kg petroleja, pa ga Amerika radi pomanjkanja ladij ne more aložiti.

g **K ureditvi naše valute.** »Trgovski Glasnik« javlja, da bo valutno vprašanje v kratkem rešeno na ta način: Vlada bo v najkrajšem času potegnila iz prometa sovražen denar in ga zamenjala z državnim dinarom Kraljevine SHS.

g **Podržavanje bank in hranilnic na Ogrskem.** Vse banke in hranilnice na Ogrskem je boljševiska vlada podržavila.

g **Denar pod državno zaporo.** V nemški Štajerski je izdalo deželno finančno ravnanje v Gradcu po nakazilu državnega finančnega urada Nemške Avstrije kreditnim zavodom nalog, da ne smejo deonarnih vlog, katere presegaajo 1000 kron, izplačati čez polovico.

Najboljša in rajsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 2% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja ***

(Dalje.)

»Nič se ne ponašam,« je odgovorila. »Sereda sem se veselila, pa je Bog blagoslovil mojo revno besedo — toda sedaj — je vzdihnila in se igrala s križcem rožnega venca, ki ji je visel okoli rožnatobelega vratu, »sem pa še prav posebno vesela.«

»Sedaj šele si prav posebno vesela,« je ponovil sodnik. »Deklinaj!« je naenkrat zavpil. »Čula si mojo postavo in si jo umela, vedela si, da kuga dere kakor ogenj in povodenj, da iztreblja mesta in dežele — pa si nahujškala sto ljudi, da romajo v kužno gnezdo. — Vlačuga! S čim opravičuješ to svojo nesramnost?«

»Storila sem to, ker sem zaupala v Boga, da nam bo pomagal, pa, saj vi tako ne verujete v božjo pomoč,« je odvrnilo dete.

»Zato pa vi verujete v malike,« je sopihal sodnik. Tako je vrel v njem, da je skoraj pozabil na svojo čast in na svoje dostojanstvo.

»Mi verujemo, kar je učil Jezus, božji Sin,« je odvrnila Stefana.

»Vi pačite njegovo podobo in njegov nauk,« je pihal Hendel peneč se od jeze. »Go-

spodjele se je obrnil proti svetovalcem, »čuli ste, kaj sta se drznila mi reči v obraz ta nesramni menih in ta predrzna stvar. Mera moje potrpežljivosti je polna. Moja postava je tepšana z nogami, pa je ni potepala nevedna beraška sodrga, marveč jo je teptal učen, izobražen menih in z njim dekle, ki je sicer mlado, pa je polno zvijače in hudobije. Sedaj izpregovorimo sodbo, ki mora biti stroga ne zaradi svoje časti in svojega imena, marveč v blagor Štajra in cele dežele. Je-li manjše hudodelstvo rop in umor, kakor pa je, če se vlači kuga v cvetoča mesta in dežele?«

S trudom se je dvignil stari Volfgang Hendel, Bertold ga je podpiral za tresočo se roko. »Dejanje je težko, zelo težko,« je rekel Volfgang, »in neizmerno velika je nevarnost, v katero sta ta dva človeka hotela pahiniti mesto Štajer; hvala gospodu sodniku, da nas je rešil te nevarnosti. Toda mislim, da to ni bila samo hudobija, marveč veliko bolj neumnost. Dolgo že živim na svetu in sem poznal že marsikakega katoličana, dajal sem na svoje stroške v šole katoliške dečke — in sem med njimi zadel na prav dobre ljudi. Tudi menihi, ki se bičajo, postijo, se odpovedujejo vsakršnemu posvetnemu veselju in v svojih črnih mislih iščejo in hočejo najti Krista, niso najslabši ljudje. Ne zato, ker so katoličani, ki so se tako težko pregrešili, ampak zaradi javnega blagra moram reči: Mora jih zadeti kazen, ki pa naj ne bo prehuda.«

Po dvorani je završalo mrmranje. Čujtel Čujtel Volf Hendel, ki velja za tako dobrega in ljudomilega moža, je prvi zahteval kazen. Sodnikove oči se iskre v divjem veselju. Rekel je: »Volfgang ima prav: dejanje kliče po maščevanju. Mislim, da ga ni v Štajru, ki bi ne sodil kakor Volfgang. Sedaj pa prosim še drugo gospode svetovalce, naj povedo svoje mnenje.«

Sedaj se vsi dvignejo, obsedel je le katoličan Radelmajer, in Madžecar je rekel: »Prestopek je grozen, in mi zahtevamo vsi za enega in eden za vse, da naj se nad obema izreče najstrožja kazen.« Bertold je pristavil: »Kazen, da, pa ne najstrožja.«

»Dobro,« je rekel sodnik naglas, da je preglasil Bertoldove besede. »Nisem drugega pričakoval od štajerskih veljakov, ki jim je pri srcu blagor mesta. — Tam-le pa sedi samotni vrabec!« se je zasmejaj in je s prstom pokazal na Radelmajera. »Kajne, Radelmajer, vi ugovarjate vsem drugim, na dan moje izvolitve ste prav tako storili. Hočete govoriti? Govorite, toda krajše kakor Albert.«

Radelmajer, ki je v obraz bled kakor kre- da, se dvigne. »Vem,« je rekel, »da se mi bo- ste smejali, če bom govoril in prosil. Sam sem proti vsem. Vendar zahtevam: če že ne priznate svobostine za meniha, pošljite sodbo, preden jo izvršite, na Dunaj, da sodijo še gori, kjer niso sodniki samo luteranci kakor tu pri nas, ampak tudi katoličani. Tako je bila do- sedaj pri nas navada. Stvar je tako važna, da pač lahko zahtevam za duhovnika in po- šteno dekle milost, ki se sicer niti morilcu ne odreka.«

»O, da, lahko zahtevate. Le zahtevajte, kolikor hočete. Toda jaz ne dovolim tega, kar zahtevate. Saj tudi kuga ne prosí za dovo- ljenje pri medicinski fakulteti na Dunaju, pre- den udari v mesto. Ta človek in ta vlačuga sta hotela okužiti mesto. Mi vsi smo bili v smrtni nevarnosti, in hitra kakor smrt naj bo sodba in kazen, in vse ljudstvo naj reče: Amen.«

Solnce je bilo že visoko na nebu. Ura je bila osem, luteranski zvon je od mestne cerkve sem vabil k šolski pobožnosti. Daleč, da- leč je javkal garstenski zvon. Votlo so spodaj kipele in vršale množice.

Deček je stopil v dvorano in je prinesel lepo brušen vrč in kozarce, da bi gospodom, ki bi želeli, ponudil jutranji požirek. Menih Albert je bil ves bled in prepal, ta dan še ni ničesar zaužil. Hrepeneče je zrla Stefana proti okrepčujoči vinski kapljici, ki so jo raz- gretih obrazov srkali gospodje svetovalci; kako rada bi bila kakor mala sestrica Sama- ritanke ob Jakobovem vodnjaku ponudila hladilen požirek svetemu duhovniku, toda de- ček se je v velikem krogu umaknil papeškima hudodelcema.

Bertold je napravil požirek, potem so mu najhne, svetle oči spivalave proti deklici; danes mu še vino ne diši, čeprav je to najboljši Mepahulec. Videl je, da bo grozno, kar je takrat pisal sodnik; to so pričale njegovo strogo namršene obrvi in pa tresočo se roko. Deklica se je pač sama pokopala in se je obremenila bolj, kakor je bilo res. Nemogoče je, tako misli Bertold, da bi bila ona vse ro- marje skupaj spravila. To je pač napravila menihova pridiga. Romarji so pa vsi spodaj. Naj jih pokličejo gori in jih izprašajo; tako bi prišla vsa resnica na dan. Tudi naj bi zasli- šali odpadnika Kerna, ki je Alberta ovadil.

»Pokličite romarje,« je rekel Hendel, ne da bi se ozrl proč od svojega pisanja. »Naj je pridejo, zaslišali jih bomo. Kern pa ne more priti; naznanil mi je, da se slabo počuti.«

»Morda ga grabi kuga — ne bilo bi škoda, če bi ga zadavila,« je menil Bertold.

Albert se je grenko nasmehnil. Torej Kern. Kern ga je torej izdal in dal pod nož njega in nedolžno dete... Kern, preje garstenski profes. Judež, nekdanj apostol!

Kakor povodenj je medtem prišumelo, prigrmelo in pribobnelo po stopnicah gori — in v dvorano so se pritali, so pristorkljali romarji... bledi obrazi, čela, s katerih je lil pot, oguljena obleka, ponošeni čevlji, vsi so izmučeni in zdelani, silno so jih, ko so kora- kali skozi Štajer, zasmehovali in psovali luteranski paglavci.

Neki romar je nosil zastavo, ki pa je bila povesena, da se je podoba skoraj po tleh vlekla.

Duhovnik je stal tu, utopljen v globoke misli in se ni ozrl, ko so prišli romarji v dvo- rano. Stefana jih je pa pozdravljala s svojimi jasnimi očmi; iz prsi pa ji je kipela molitev: da bi vsi pomagali gospodu patru, da bi ga nihče ne zapustil. Saj je bil oče vsem, naj bi sedaj nihče tega ne pozabil. Smilili so se ji ubožci... ki so bili tako trudni in še niso ničesar zaužili... Možu, ki je nosil zastavo, je dala znamenje, naj jo dvigne; zdelo se je, da je ne ume.

Sodnik Hendel je pomaknil od sebe pi- sarije, dvignil se je in se je približal ro- marjem.

»Torej ste tu, vi ubogi ljudje,« je rekel »no, vas so pa lepo zvalili na led. Toda, ne bojte se, vi zapeljani reveži, nič hudega se vam ne bo zgodilo. Pač vam ni bila znana moja postava, ali je pa niste umeli.«

Njegova prijaznost in ljudomilost je ro- marje kar očarala. Najprej so zrlí v tla, potem pa so drug za drugim mrmrali besede, ki jim jih je sodnik položil na jezik: Nič nismo ve- deli, ničesar nismo razumeli.

Zalostno se je ozrl Albert po svojih ro- marjih. Srce mu krvavi. So-li v nesreči ob vso vero prišli? O, kako so klečali v Fraj- zingu, kako molili... in sedaj? O, Peter, ki si Jezusa zatajil!

»Nič se ne bojte,« je ponovno rekel Hen- del preplašenim romarjem. »Vaša kazen ne bo huda. Poklical sem vas sem, da od vas izvem nekaj, kar moram vedeti. Kdo vam je prigovoril k procesiji? Menih ali to dekle? Če mi odkritosrežno odgovorite, ste prosti in greste lahko domov.«

Romarji so molčali... Srce jim kopni, vera jim omahuje, tresje jih strah pred smrtjo, toda vedo, da strašna kazen žuga tistemu, ki jih je nagovoril, zato molče kljub sodnikovi obljubi. Nihče ne mara pahiniti v nesrečo me- nika, še manj pa pobožno, ljubeznivo Ste- fano.

»No, to ste pravil,« je kakor bled angel Stefana smehljajal romarjem, ki so se vsi pre- strašeni prijemali za škrice in predpasnike. »Ne vste li več? Ali nisem v cerkvi naprej stopila k oltarju? Nisem li govorila z gospo- dom Albertom? Nisem prišla k vam na dom, Florian, nisem bila pri vas, Roza, ali nisem prigovarjala vam vsem, in vi ste mi obljubili? Tako prijazno, tako veselo ji zveni glas, da so preprosti ljudje začeli misliti: »Glejte no, saj ni tako nevarno, gotovo ne! Nič se ji ne bo zgodilo, sicer bi se ne smejala...« »Saj res,« se najprej oglaš belolasa starka, kateri na ljubo je Stefana prej v Frajzingu hodila tako počasi, da jo je ozmerjal mladi Hendel. »Seveda, ti si nam delala srce, Stefana. ti si

nas tolažila, ko so nas že ujeli. »Ljudje božji,« je hripavo zaklical duhovnik, ki je z grozo spazil, kako je sodnik s črnim satanskim pogledom streljal na devičko. »Saj sem vam vendar jaz pridigal, me li niste slišali, jaz sem vam v pridigi prigovoril, jaz — jaz —«

Toda Štefana je, vsa goreča od požrtvovalne ljubezni, zaklicala z deviško nežnim glasom, ki je kakor zvon preglasil menihov globoki bas:

»Ali vas nisem jaz klicala, kajne? Ali vas nisem prosila, da pojdite z menoj, kajne? Nikar me ne zafajfujete! Svetovalci so debelo gledali, kakor bi zrlil čudež, in so začeli hripavo poklaševati. Rdečebradi Bertold si je z rokami zakril oči...«

»No, kajne, da sam bila sama z vami v Frajzingu? Ali nisamo tam klečali in molili?«

»Da, res je!« so s kipečimi glasovi klicali romarji, in vsem se je zdelo, sedaj — sedaj! Sedaj se zgodi čudež! Sedaj pride angel, da reši njo, njega in nas vse. Priklicala ga bo iz nebes, saj je svetnica.

»In potem,« je vprašala z iskrecimi se očmi in s kipečimi prsi — duhovnik, o, dobri duhovnik, sedaj boš prost! »Ko je prišel gospod Albert, nisem li prosila za zastavo?«

Sedaj se je nagnila k ubogi, toliko zaničevani zastavi, ki jo je romar povešal k tlom, počasi jo je prijala ter jo je dvignila ob nežnih samelih ter je sedaj stala tu tako lepa, tako sveta, kakor je nekoč stala devica Orleanska s svojo zastavo. »In potem —«

»Ze slišim!« — je zagrmel sodnik. »Dosti imam. Ne potrebujem opičjih komedij! Proč z zastavo! Proč!« je hropel, ko je deklica, sicer vsa bleda, vendar smehljajoč se, uravnala zamotano zastavo. Kakor tiger se je saknil proti nji, iztrgal ji je zastavo iz rok ter jo je treščil na tla. »Oh, ne!« je bridko zaklicala.

Kakor grom bobni sodnikov glas: »Vse si povedal! Samo nekaj ne. Si-li s to zastavo udarila mojega sina?«

»Da,« je tiho odgovorila.
»To boš še obžalovala. Vi ljudje, pojdite, od koder ste prišli,« se je zadržal na romarje. »Videl sem in slišal, kako vas je ta pretkana malopridnica zapeljala, da ste prelomili mojo postavo. Vi ste ubogi zapeljanci, zato vas ne bom kaznoval. Toda, gorje vam, če bi se dali zapeljati v drugič, potem bi vam ne izkazal nobene milosti več.«

Ko je še govoril, se je slišalo zunaj pred vrati glasno govorjenje. Skozi romarje se gnete moč v benediktinskem talarju. »Albert, Albert!« je klical. »Za božjo voljo, kaj ste nam napravili?«

»Kdo nepoklicano moti sodni zbor?« je mogočno zavpil Hendel. »Naj se spravi proč!«

(Dalje.)

Kdo vé kaj?

Kdo izmed vrnivših se vojakov ve kaj o sledečih pogrešancih:

1. Aleš Lah iz Litine nad Pliberkom. Zadnje pismo oktobra 1918 s Tirolskega. — Jurij Lah, Blato pri Pliberku.
2. Mihael Komlanc, ujetnik v Tokolu, gub. Samara. — Marija Komlanc, Razbor 28, p. Loka pri Zidanem mostu.
3. Janez Zrimšek, 27. domobr. pp. Zadnje pismo iz Ekibatuskije v Sibiriji 1917. — Marija Zrimšek, Bizavik 52, p. Hrušice pri Ljubljani.
4. Andrej Lukan iz Ljubogjne. Ujetnik v Turkestanu, Taškent. Zadnje pismo decembra 1917. — Neža Lukan, Ljubogjna 10, p. Horjulj, Kranjsko.
5. Anton Kovač iz Mavčič, domobr. pp. 27. Zadnje pismo iz Galicije 1914. — Marija Kovač, Mavčiče 46, p. Stražišče pri Kranju.
6. Matija Kramžar, ki se je izgubil v Nemčiji. — Jožef Dežman, vas Kot, pošta Smartno pri Litiji.
7. Jakob Krmelj, Ujetnik. Zadnje pismo iz gub. Orenburg, postaja Platovka,

Abramovka, maja 1918. — Marija Krmelj, Sp. Pirniče 37, p. Št. Vid nad Ljubljano.

8. Alojz Tomažin, lovski baon 7. Odšel v Galicijo. Pogrešan od 6. maja 1915. — Režija Tomažin, Podolce 52, p. Raka, Dolenjsko.

9. Anton Pangercič, 17. pp., 11. st. Pogrešan od septembra 1914. — Ivana Pangercič, Zalog 48, p. D. M. v Polju, Kranjsko.

10. Matej Novak, domobr. pp. 27, v. p. 53. Zadnje pismo iz Galicije 3. avg. 1916. — Matej Novak, Gelsenkirchen 4, Westfalen.

11. Jožef Jeglič. Zadnje pismo iz »Katarina, purski ujes, Kasinska kantoca«, Rusija, avgusta 1917. — Marija Jeglič, Osrečje, p. Smarjeta na Dolenjskem.

12. Jože Hočevar, 17. pp., potem 9. pp. Koncem vojske odšel na Piavo. — Franc Hočevar, Belšinj, vas 7, p. Trehne, Dolenjsko.

13. Karl Zgonc, 117. pp., 7. stol., v. p. 613. Na tirolski fronti koncem vojske. — Marija Zgonc, Radiek 12., p. Nova vas pri Rakcu.

14. Franc Urbanc, topa. pp. 28, v. p. 386. Zadnje pismo oktobra 1918. — Družina Urbanc, Št. Jakob, p. Dol pri Ljubljani.

15. Ivan Strajnar, gorski str. p. 3, v. p. 646. Zadnje pismo z Italijanske fronte junija 1918. — Frančiška Strajnar, Bončevo 8, p. Novo mesto.

16. Janez Bačnik, lovski baon 7, v. p. 32. Zadnje pismo maja 1916. — Avgust Bačnik, pri g. Klanček Simert, p. Radna ob Savi.

Odvajalno sredstvo za občutljive so Fellerjeve odvajalne, nedražljive rabarbarske »Elsakroglice«. 6 školjic pošlje za samo 9 K 10 h lekarnar R. V. Feller, Stubica, Elsa trg 34, 16 (Hrvaško). Lahko se obenem skupne naroči Fellerjev »Elsa-fluid«, 6 dvojnatih ali 2 spec. alni steklenici 19 K. Omot in poštnina se računa posebej; najcenejša. Kdor naroči več obenem, mnogo prihrani.

Živinorejci-prašičerejci! Sauerman-Kerberjevo odvajalno, nedražljivo rabarbarsko »Elsakroglice«. 6 školjic pošlje za samo 9 K 10 h lekarnar R. V. Feller, Stubica, Elsa trg 34, 16 (Hrvaško). Lahko se obenem skupne naroči Fellerjev »Elsa-fluid«, 6 dvojnatih ali 2 spec. alni steklenici 19 K. Omot in poštnina se računa posebej; najcenejša. Kdor naroči več obenem, mnogo prihrani.

Gospodinje ne zamudite prilike!

Naročite **dobro pralno milo, kos K 1.20.**

Poštni zavitek 5 kg istega mila K 32.70. Istotara milo za britje, kosnad 2 K. Razpošilja **JANKO PINTAR, Sp. Šiška pri Ljubljani.**

Korenjevo seme, domače, zanesljivo in priznano najboljše razpošilja zopet Franc Oblak, Sv. Gregor, p. Ortnek, po 3 K liter, pri odjemu nad 10 l pa po K 7.50. **Pesa** za krmo mamutovka, velkanska, valjer's, po 8 K liter, pri odjemu nad 10 l po K 6.50. Dalje **fižol** natičnik in zgodnji **grah**, oboje po ugodni ceni. Pošilja se v vroči povzetju. 1388 (3)

ŽENSKA
v starosti 30-40 let se sprejme v službo za pomočanje, ribanje hodnikov in stranišč. Stanovanje v hiši ali tudi lahko izven hiše, hrana dobra in zadostna, plača po dogovoru. Ponuditi se je **HOTEL »SLON«** v Ljubljani. 1866

Išče se za takoj deček

Prednost imajo, kateri se razumejo na cerkvena opravila. Vsa okriba v hiši, plača po dogovoru. Uprava ljubljanskega pokopališča. 2116

Avtomatična past

za podgane K 7.50, za miši, in plovčevino najboljša izvršitev K 11.50 izve brez nadzorstva na 40 alivali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo.

Past za čurke »Magič« vime na tisoče ščurkov v eni noči, po K 8.90. — Izborna detojedi lovilica za muhe »Nova« kosnad K 5.20. — Izvredn najboljše uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju. Poštnina K 1.20. Izvozna tvrdka **TINTER, Dunaj III 9, Feulinggasse 11.**

GOSPODARSKA PISARNA

DR. IVAN ČERNE
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 6.
POSTOJPJE LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposijuje posojila, posreduje pri nakup vrednostnih papirjev in tujega denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posesej, izvršuje cenilne in ogledne. Promet z Ameriko. Jedinna pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Uradnjed 8-1/2, ure dop., od 3.-5. ure pop. Vprašajte s pismom, znamka!

Naznanilo!

Slavnemu občinstvu nudim sledeče blage v zalogi: Polvolneno v različnih barvah za ženske obleke, klot, kontenino pravo za predpanike, oksford za srajce, hlačevino zelo trpežno za moške obleke. Velika izbira kambrikastih in delenastih robocev. Sukanec najboljšje vrste. Vse pravo in zanesljivo blago po najnižjih cenah. Priporočla 2154

Ivanka Praprotnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

NAZNANILO. Slav. občinstvu naznanjam, da sem otvoril

sedlarsko delavnico

ter izvršujem delo točno in solidno. Se priporočam **Ivan Logar, sedlar in jermenar** Ljubljana, Marije Terezije cesta 13, v Količeju.

Proda se hiša

s zraven spadajoče drvarnico in svinjskimi hlevi in s vrtem za zelenjavo. Pripravno za gostilno ali kakega obrtnika. Omenjena posest leži v trgu Kozje na Spod. Stajerskem. Naslov pove upravnistvo »Domoljuba« pod šte. 2128.

Prvovrstna laška **LUCERNA** ali nemška detelja

ravnokar došla!

Dobl se v poljubni množini pri 2116 **Fr. Pogačnik-u** v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 36.

Išče se za takoj

vinogradnik:

(viničar). Plača prav dobra. J. Pfeifer, posestnik v Leskovcu pri Krškem. 2199

Partijo

volnenega blaga

za moške in ženske obleke, nudi po ugodni ceni samo za preprodajalca, trgovina Hod. Sarc, Ljubljana, Selenburgova ulica 5. 2138 (2)

Nakup ur, zlatnine in briljantov je zaupljiva stvar zato se pri nakupu obrnite na tvrdko **F. CUDEN SIM** samo razprosti gl. pošto v Ljubljani.

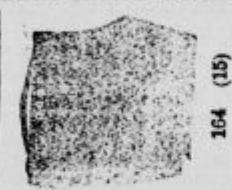
Sadjevec, vino in kisló vodo

razpošilja A. Oset, p. Gušanj. 1558

Vsakovrstna semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni SEVER & komp. - LJUBLJANA, Wolfova ulica št. 12. -

Pile, žage, oročje
za vse vrste, vrtni in kmetovski, pri...
Oden Koutny
Spoločna trgovina je kmetom in tehničnim potrebščin v Ljubljani, Kolovrarska ulica 37.

1604
164 (15)
St. 50. AKORDEON v najboljši izpeljavi, cena je 124— kron. — Zahtevajte veliki cenik s več nego 1000 slikami brezplačno.
E. Luna, Maribor št. 73

Srbečico, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir, zakonito zajemčeno „Skaboform“ mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 4— veliki K 6— perle za rodbino K 15—, Zaloga za Ljubljano in okolico; Lekarna pri zlatem elektru Ljubljana, Marijin trg. 1520
Pasite na vrstnem znambo „Skaboform“!

Čevlje in opanke

vsake vrste si lahko sam nabije (tumpia) če si naroči

SMEV železni last (kopito)
za ceno od K 14— postavno tovarna. Pošilja po poštne povzetju
SMEV, tvornica strojeva, Bjelovar.

miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginuti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—; osobito ostra pasta za podgane K 6—; za ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moliev K 2—; prašek proti mrčesom B in 4 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki in perilu K 2—; tinktura za bolhe pri pseh K 1'50; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3—, — Pošilja po povzetju Zaved. vod za eksport.
M. Jünker, Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.

izdaja konzorcij „Domoljuba.“

1

Išče se za na deželo, okolica Ljubljane, neoženjen zanesljiv

kočijaž

vajen sraženja vozov in kónjske opreme. Naslov pove uprava tega lista pod št. 1920.

Zobotrebce

vseh boljnih vrst iz trdega lesa kupuje po najvišji dnevní ceni vsako množino do 20. apr. tvrdka M. Omaha, Višnjegora. 2028

Farovski hlapec se sprejme

v službo za 100 K na mesec. Pišite na upravo „Domoljuba“ v Ljubljani, pod številko 1723.

Citajte! Ravnikar je izšla knjižica:

Dr. B. Derč: „Dojenček, njega negovanje in prehrana.“

Vse matere, ki hočejo vzrediti zdrave in krepke otroke, morajo čitati to knjižico. Pisatelj — zdravnik-strokovnjak za otročje bolezni — podaja praktične nasvete kako je ravnati z dojenčki. Knjižica se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. Cena K 3—, s poštnino K 3.30. Denar je poslati naprej, ali pa se pošlje knjižica po povzetju.

Več zidarjev

proti dobri plači in pod ugodnimi pogoji se sprejme takoj v delo. Javiti se je med uradnimi urami v **Državni posredovalnici za delo Ljubljana, Stritarjeva ul. 3.**

Kmet z ženo

brez otrok (ali največ eden) oba zdrava, pridna, vestna in samostojna delavca se sprejmeta na majhno posestvo v ljubljanskem predmestju, največ je vrta za obdelovati in pa živinoreja. Hrana dobra in zadostna; stanovanje prosto. Plača po dovoru. Služba stalna. (Za kakoga boga tudi primerno, če misli za stalno). Pisemne ponudbe pod Kmet z ženo 1864 na upr. Domolj.

Cement, živo opeko,

v celih vagonih oddaja po primernih cenah transportna in premogovna tvrdka **F. & A. UHER, Ljubljana, Selenburgova ul. 4.**

Pravo žolto

domače milo za pranje

1 kg K 10—, Pri naročbi enega zabočka okoli 3 1/2 kg K 25— franko. Pošilja po povzetju zavod za eksport M. Jünker, Zagreb št. 1, Petrinjska 3. Z naročilom se prosí poslati tudi polovico zneska.

Trpite li revmatične ali od vlage

BOLI?

Vporabljajte davno preizkušeni, nespremenljivi boli ublažujoči ter od mn. gotrojnja zdravnikov različno im. orodnja Föllerjev

Elsa-fluid

6 dvojnih ali 3 specialni steklenici 10 kron. Proti žilodčnim bolestim jemljamo Föllerjeva rabarbara

Elsa-kroglice

6 škatlice 9 K 20 v. Jedinó prave pri lekarnaru E. V. Föller, Stulica, Elsa trg št. 16 (Hrv. Zagorje), Omoj in poštnina se računá posebej najceneje. Kder naroči več obenem prihrani mnogo.

Največja izbera ur, zlatnine, svetovnoznane razpošiljalnica srebrnine

H. SUTTNER

samo v Ljubljani št. 1

935

